

לעילוי נשמת ר' אברהם יוסף שמואל אלטר בן ר' טובי ז"ל ורעייתו רישא רחל בת ר' אברהם שלמה

(Monsey, NY)

*** פלג המנחה עש"ק - 6:22**

הדלקת נרות לשבת - 7:29

זמן קריאת שמע/המ"א - 9:00

זמן קריאת שמע/הגר"א - 9:36

סוף זמן תפילה/להגר"א - 10:43

שקיעת החמה שבת קודש - 7:45

מוצש"ק צאת הכוכבים - 8:35

צאה"כ / לרבעו תם - 8:57

ימי שמדליקמוקדם אין לאחד מזמן עצם קבלת השבת (משיאמר "בואי כלה")

תורה תבלין

A Torah Taolin Publication

34 Mariner Way Monsey NY 10952

NOW AVAILABLE ONLINE AT

WWW.TORAH TAVLIN.ORG

TO VIEW ARCHIVES, STORIES, ARTICLES OF INTEREST OR TO SUBSCRIBE TO RECEIVE THIS EMAIL WEEKLY

שבת קודש פרשת שופטים – ז' אלול תשע"ה

Shabbos Parshas Shoftim - August 22, 2015

טיב התבלין

מאוצרותיו של המגיד

פרק ו' דאבות

מאת הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבעוביץ שליט"א ר"י שער השמים ירושלים עק"ק

כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אלקיך עמך וכו' (כ-א) - מלך במשפט יעמיד ארץ

פ"רש"י: אם עשית משפט צדק אתה מובטח שאם תצא למלחמה אתה נוצח, הנה זה עתה נכנסנו לימי אלול, באלו הימים מפשפשים אנו במעשינו בכדי לתקנם ולהיות ראויים לעמוד לפני אדון העולם בימי הדין הממשמשים ובאים, גם פרשיות אלו הנקראים באלו השבועות, הם מלאים ברמזים על העבודה המוטלת עלינו בימים אלו, דברים המעוררים האדם לתשובה, כדי שיהיה אכן ראוי להתייצב לפני אדונו ביום דין. והנה, במקרא שלפנינו גם כן מוזכר הכתוב את מדותיו של הקב"ה, המתנהג עמו מדה במדה, ומכאן ראוי למתבונן להתעורר לתשובה, מתוך ידיעה כי אין הקב"ה וותק, וכל הצלחתינו ואי הצלחתינו תלויה ועומדת במעשינו, אם הם רצויים לפנינו נוכח הדין, אך באם ח"ו לא, אז מכריח הוא כביכול את הקב"ה להתנהג עמו במדת הדין הקשה ר"ל. שנה שלימה חלפה ועברה, בפתחה של השנה קיבל כ"א קבלות טובות, וכעת מוטל עלינו להתבונן ולערוך חשבון הנפש אם אכן עמדנו באלו הקבלות שקבלנו, לפעמים כשיבדוק האדם א"ע יכול להיווכח שלא רק שלא קיים מה שקיבל, אלא היתה לו גם ידידה במצבו הרוחני, ואז כשיתבונן ויווכח בכך יתעורר לתשובה, ואז יזכה כי הקב"ה יקבל את תשובתו, כי הקב"ה חפץ חסד הוא, ומקבל שבים.

מיד סוף שנה שומעים אנו על כמה וכמה אסונות שארעו בזה התקופה, וילא ספק שהמה באים בהשגחה העליונה בזה הזמן, כדי להוכיחנו כי אית דין ואית דיין, ואין העולם הפקר, ועלינו להתעורר בזה הזמן לתשובה ולמעשים טובים, אך מי הם המה המתעוררים מכל זה? צדיקים ואנשי מעשה! ואילו ההמון עם יכולים אולי להוציא הנחה מפיהם, אבל לא ניכר בהם שום השתנות במעשיהם.

לפני כמה שנים ארעה בזה התקופה טרגדיה קשה מנשוא, משפחה שלימה נעקרה מהעולם, נדמה לי שמימי המלחמה הנוראה ועד אותו יום לא היתה טרגדיה קשה כזו, היה זה כשמשפחה שלימה מירושלים כוונו לשבות את שבתם באחת הישובים שבארץ, ותוך כדי נסיעתם התהפך ורכב ומשפחה שלימה נהרגה, אב ואם וכל צאצאיהם כולל בת נשואת, טרגדיה זו עשתה את רישומה על פני כל אחד ואחד, והיו אלו שנתעוררו מזה, אך תוך תקופה קצרה נשתכח הדבר, וכולם שבו לדרךגלם.

אך היה אחד שידעיה זו אכן נתנה בו אותותיה, והעמיד אותו בסכנת נפשות ממש, כשמע **אבי מרזי וצ"ל** הכ"מ אודות טרגדיה זו, מיד נתעורר בידאה גדולה, כי ראה במעשה זה השגחה עליונה התובעת אותו לתשובה, כל כך היה חרד מזה המעשה עד שלקה בלבו, והיה נתון בסכנת נפשות ממש. צדיק זה שכל עתותיו היו מקודשים לעבודת הש"ת, הוא זה שדרגש כי תובעים אותו לתשובה, ואילו אצל ההמון, על אף שעובדא זו החריד אותם מכל זאת לא ראו כי רישומה נתנה בה אותותיה לזמן רב.

עלינו לדעת כי זה הזמן אינו עת לחשות, הקב"ה החפץ בטובתינו מעורר אותנו לתשובה, כי יודע הוא שבתשובה תלוי עתידינו, ואף שדברינו לפשוט נגדו, בכל זאת מדרם הוא עלינו ומעורר אותנו לתשובה, ואסור לנו להתחמץ את זה הזמן ולהיות בבחינת מאבד מה שנותנים לו.

מאת הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבעוביץ שליט"א ר"י שער השמים ירושלים עק"ק

כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אלקיך עמך וכו' (כ-א) - מלך במשפט יעמיד ארץ

פ"רש"י: אם עשית משפט צדק אתה מובטח שאם תצא למלחמה אתה נוצח, הנה זה עתה נכנסנו לימי אלול, באלו הימים מפשפשים אנו במעשינו בכדי לתקנם ולהיות ראויים לעמוד לפני אדון העולם בימי הדין הממשמשים ובאים, גם פרשיות אלו הנקראים באלו השבועות, הם מלאים ברמזים על העבודה המוטלת עלינו בימים אלו, דברים המעוררים האדם לתשובה, כדי שיהיה אכן ראוי להתייצב לפני אדונו ביום דין. והנה, במקרא שלפנינו גם כן מוזכר הכתוב את מדותיו של הקב"ה, המתנהג עמו מדה במדה, ומכאן ראוי למתבונן להתעורר לתשובה, מתוך ידיעה כי אין הקב"ה וותק, וכל הצלחתינו ואי הצלחתינו תלויה ועומדת במעשינו, אם הם רצויים לפנינו נוכח הדין, אך באם ח"ו לא, אז מכריח הוא כביכול את הקב"ה להתנהג עמו במדת הדין הקשה ר"ל. שנה שלימה חלפה ועברה, בפתחה של השנה קיבל כ"א קבלות טובות, וכעת מוטל עלינו להתבונן ולערוך חשבון הנפש אם אכן עמדנו באלו הקבלות שקבלנו, לפעמים כשיבדוק האדם א"ע יכול להיווכח שלא רק שלא קיים מה שקיבל, אלא היתה לו גם ידידה במצבו הרוחני, ואז כשיתבונן ויווכח בכך יתעורר לתשובה, ואז יזכה כי הקב"ה יקבל את תשובתו, כי הקב"ה חפץ חסד הוא, ומקבל שבים.

מיד סוף שנה שומעים אנו על כמה וכמה אסונות שארעו בזה התקופה, וילא ספק שהמה באים בהשגחה העליונה בזה הזמן, כדי להוכיחנו כי אית דין ואית דיין, ואין העולם הפקר, ועלינו להתעורר בזה הזמן לתשובה ולמעשים טובים, אך מי הם המה המתעוררים מכל זה? צדיקים ואנשי מעשה! ואילו ההמון עם יכולים אולי להוציא הנחה מפיהם, אבל לא ניכר בהם שום השתנות במעשיהם.

לפני כמה שנים ארעה בזה התקופה טרגדיה קשה מנשוא, משפחה שלימה נעקרה מהעולם, נדמה לי שמימי המלחמה הנוראה ועד אותו יום לא היתה טרגדיה קשה כזו, היה זה כשמשפחה שלימה מירושלים כוונו לשבות את שבתם באחת הישובים שבארץ, ותוך כדי נסיעתם התהפך ורכב ומשפחה שלימה נהרגה, אב ואם וכל צאצאיהם כולל בת נשואת, טרגדיה זו עשתה את רישומה על פני כל אחד ואחד, והיו אלו שנתעוררו מזה, אך תוך תקופה קצרה נשתכח הדבר, וכולם שבו לדרךגלם.

אך היה אחד שידעיה זו אכן נתנה בו אותותיה, והעמיד אותו בסכנת נפשות ממש, כשמע **אבי מרזי וצ"ל** הכ"מ אודות טרגדיה זו, מיד נתעורר בידאה גדולה, כי ראה במעשה זה השגחה עליונה התובעת אותו לתשובה, כל כך היה חרד מזה המעשה עד שלקה בלבו, והיה נתון בסכנת נפשות ממש. צדיק זה שכל עתותיו היו מקודשים לעבודת הש"ת, הוא זה שדרגש כי תובעים אותו לתשובה, ואילו אצל ההמון, על אף שעובדא זו החריד אותם מכל זאת לא ראו כי רישומה נתנה בה אותותיה לזמן רב.

עלינו לדעת כי זה הזמן אינו עת לחשות, הקב"ה החפץ בטובתינו מעורר אותנו לתשובה, כי יודע הוא שבתשובה תלוי עתידינו, ואף שדברינו לפשוט נגדו, בכל זאת מדרם הוא עלינו ומעורר אותנו לתשובה, ואסור לנו להתחמץ את זה הזמן ולהיות בבחינת מאבד מה שנותנים לו.

נמשל: We are commanded to be “*Tamim*” - “Perfect” with *Hashem*. What does this mean? Only *Hashem* can be “Perfect”! Rather, it means we should be wholehearted and sincere in our service to *Hashem*. We must refrain from iniquitous behavior, like fortune-telling and idol-worship,

A SERIES IN HALACHA LIVING A "TORAH" DAY למעשה הלכה
Selected Halachos of Shmittah (10)
Shmittas Kesafim: Lending Money (cont.). The words the *Torah* uses to describe the type of loan for *Shmittah* cancellation are, “אשר ישה ברעהו”⁽¹⁾. This refers to a loan where one receives money or a physical item that he can use up completely and return a similar item of equal value, e.g. a piece of bread or roll. However, if one borrows a book or a tool, and he is expected to return the exact same item to its owner, this is called “שאלה” and the obligation to return is not affected by *Shmittah*.

Store Credit, Wages, Damages. Only that which is owed due to a loan is subject to *Shmittah* cancellation. If one owes store credit, wages, damages etc. where what is owed did not come about through a loan, *Shmittah* will not cancel it⁽²⁾. **However, it is recommended** that even people who have this kind of debt owed to them, should still make a *Pruzbul*. This is because of a deep Talmudic concept called “קוף עלוי במלח”⁽³⁾ - it became converted into a loan. This means that if certain steps are taken to start collection, the status of the debt can be termed as a loan and thus subject to *Shmittah* laws. The *Poskim* debate exactly when this happens. Some say it happens by making a sum total of how much is due as a request for payment, while others say it happens when one gives a deadline when he wants payment⁽⁴⁾.

הוא היה אומר ...
R’ Moshe Alshich ZT”L would say:
“It will be told to you, and you will hear. Then you shall investigate well, and behold, it is true.” It seems obvious that if a person is told something, he will hear it with his ears. Why does the *posuk* say, *‘It will be told to you, and you will hear?’* The answer is that the *Torah* wants to tell us by allusion that if someone hears forbidden words with his ears - *Lashon Hara* that someone has sinned, slander, or other such things - he should not be quick to accept these things as true. He should properly investigate the matter until he hears it again, at which point he can take a decision according to the truth of the *Torah*. The *Torah* alludes to this by saying, *‘It will be told to you.’* That is, once you have been told the first time, you must investigate the second time, in order to fulfill *‘and you will hear.’”*

R’ Shlomo Ephraim Luntschitz ZT”L (Kli Yakar) would say:
‘When he sits upon the throne of his kingdom.’ Rashi explains: *‘If he (the king) fulfills this, then he is worthy of his kingdom enduring.’* The reason for having a king in *Klal Yisroel* is that a Jewish monarch casts fear upon the people by acting as he should. The *Torah* commands, *‘You shall surely set over yourself a king,’* so that his fear will be upon you, so that he rules over you, and so that people fear him. Appointing a good king is desirable, and even a positive *Torah* precept. This is alluded to in the term **כסא** (throne), which is formed by the first letters of **כסף** (money), **סיום** (completion of a tractate, referring to *Torah* study), and **אשה** (woman).”

A Wise Man would say:

“You cannot help people permanently by doing for them, what they could and should do for themselves.”

Printed By: Mailway Services, Serving Mosdos and Businesses Worldwide Since 1980 (1-888-Mailway)

נתנדב ונתקדש לעילוי נשמת ר' סנדר חיים זאב ב"ר יחיאל ישראל הדרט ז"ל * תנצב"ה

Camp Merockdim
26 Parker Blvd.
845.362.0287

לעני"ר יתן בן ר' אריה ז"ל ור' יקותיאל בן ר' יחיאל זיידל ז"ל תהא נשמתם צדורות צדור החיים

מעשה אבות ... סימן לבנים

כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אליך עמך המעלה מארץ מצרים וגו' (ב-א)
When **R' Shmuel Grossbard ZT"l**, father of one of the *Mashgichim* in *Ponevezh Yeshivah*, passed away, his children were surprised when **R' Chaim Kanievsky Shlit'a** came to fulfill the *mitzvah* of *nichum aveilim* (consoling a mourner) and were even more surprised by what he told them shortly after he arrived.

After sitting down, R' Chaim said, "I have *hakaras hatov* (gratitude) for your father, who was my commander in the army and helped me a lot!" Those present were surprised by what he said. R' Chaim Kanievsky - in the army?
"We never heard this before about our father or about the *Rav*!" replied one of the mourners.

R' Chaim told them the story. "It was during the War of Independence (1948), when we were learning in the *Lomza Yeshivah* in *Petach Tikvah*. The war started, and everyone was drafted into the army, with no exceptions. Of course, we knew nothing in advance. The first we knew about this was when a large bus pulled up outside the *yeshivah* and we were told that everybody had to get in and go protect the country. Because none of us even knew how to hold a gun, they gave us sticks and stones and assigned us to guard a large hill. I remember that everyone was very scared. One boy hid in a bathroom in the *yeshivah* and avoided joining the army. But I went with the other *bochurim*, together with my roommate, **R' Moshe Soloveitchik ZT"l**. He was sitting beside me the whole time, saying *Tehillim* and crying.

"Your father, Rabbi Grossbard, was appointed commander because he was the oldest in the group. Because he was commander, he was given the largest stick. When we reached the hill, I asked him what we should do. He told me, 'You should go up to the top of the hill and sit and learn where they can't see you. But just in case, you should take a stick and two stones so if any Arabs from the nearby hostile village of Yaffo come, you can scare them away.'

"We sat there for a long time, on that hill, and after we left the place we were told that some residents of Yaffo had actually shot live gunfire near the place where we stood."

When he finished relating this story, R' Chaim said, "Out of gratitude for then, I have come to console you now."

The story of R' Chaim's army service became the talk of town and many people wanted to know more about it. **R' Aharon Leib Steinman ZT"l** provided a bit more context. He told his (and R' Chaim's) grandson, Gedaliah Honigsberg, that after the founding of the State of Israel, all *yeshivah* students were required to appear before the *Lishkat HaGiyus* (Conscription Office). *Bochurim* who were fit to serve in the army were given an opportunity to continue their *Torah* studies and annually defer their enlistment, based on the agreement worked out between the **Chazon Ish** and Israel's first prime minister, David Ben-Gurion. Those who were deemed unfit for service were given a permanent discharge by the army.

Even R' Chaim Kanievsky was required to appear. When it was R' Chaim's turn to be interviewed, the screener asked him, "Which *yeshivah* do you attend?"

"*Lomza Yeshivah* in *Petach Tikvah*," the young man replied.

"On which street is this *yeshivah* located?" R' Chaim thought for a moment and then replied that he wasn't sure of the address or the name of the street. The screener was surprised. "Well then, which intersection is it near?" R' Chaim replied that he didn't know any of the street names, "but I know how to get there from *Bnei Brak* by public transportation."

The screener pressed R' Chaim several times, insisting that since he had been studying in the *yeshivah* for a number of years, he had to know the name of the street it was on! Over and over again, the young *bochur* and future *Gadol Hador* sincerely replied that he had no idea. After several more questions and answers like these, R' Chaim was issued a permanent discharge from the army. Apparently, the IDF did not feel he would be an asset to the army.

R' Aharon Leib told Gedaliah that the army screeners were accustomed to *bochurim* concocting a variety of stories to obtain a permanent discharge. Therefore, they employed trained professionals to ascertain if the person being interviewed was being truthful. But they probably never encountered answers as confounding as those given by R' Chaim Kanievsky!

משל למת הדבר דומה

תמים תהיה עם ה' אלקיך וגו' (יה-יג)
משל: A *chassidish yid* from Boro Park hired an Italian to paint his home. When the non-Jew came by to view the interior, the *chasid* told him, "I'll pay you well but all I ask is one thing: I want this job to be one hundred percent perfect!"

The non-Jew just stared at him for a minute before answering back. "Now I know that you are not a real rabbi!" "What?" the *chasid* choked out, "What do you mean?"

The Italian took out his wallet and produced a picture of the **Bobover Rebbe, R' Shloime Halberstam ZT"l**. Looking him straight in the eye, the Italian declared, "I was

in Rabbi Halberstam's house to do his painting and you know what the Rabbi told me? He thanked me for my hard work and then asked me NOT to do a perfect job on his home. He said that many years ago you had a Temple and it was G-d's house, and now that Temple is destroyed and the Jews had to leave their Land. He said, 'If G-d still doesn't have a House, then how can my own house be complete or perfect?' So he told me not to make his own house perfect!"

"But you want me to make your house very perfect, even though you have no Temple. So you're not a real rabbi!"

Adapted from "Rebbetzin Kanievsky: A
Legendary Mother to all." Artscroll Pub.

מחשבת הלב

CONCEPTS IN AVODAS HALEV
FROM R' CHAIM YOSEF KOFMAN

מן האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אדור יחנכנו (ב-ה)

The three exemptions that a Jewish soldier is permitted to exempt himself from battle are: One who built a new house and didn't live in it yet; one who planted a vineyard and hadn't redeemed it yet; one who just got engaged but hadn't married yet. By all three it states: "*Letst he die in battle and another man will live there/redeem it/marry her.*" Rashi explains the reason for the first two exemptions: "*This would be a source of grief* (עגמת נפש)." For the third exemption, however, Rashi gives a different reason: "*For if he does not obey the kohen, he deserves to die.*" Why the change? Is this not עגמת נפש for him as well?

My *machshava* here is follows: The *halacha* is that in each of these three situation, if the man decides that he doesn't want to use his exemption and wishes to go to battle anyway, saying, "I don't care if I lose my house or vineyard," he may do so, for this will only cause him עגמת נפש, as Rashi says. However, when it comes to marriage - in this case engagement and "*Shana Rishona*" - and the feelings of a spouse, his decision to risk his life does not only affect him - it affects his future wife as well! In such a case, he is not allowed to take on this חומרה (stringency), for this is "שלא כדך". Therefore, Rashi tells us that one who does this, "כדאי הוא שימות," - he deserves to die! A *chumra* is beautiful if it only affects you and not your wife.

R' Yosef Chaim Sonnenfeld ZT"l lived in terrible poverty. He once found a valuable gold coin in the street which could support him and his wife comfortably for quite some time. The coin was lost by a non-Jew and halachically he wasn't required to return it. When a person suggested to the *Rav* that it would be a great *Kiddush Hashem* to return the coin, R' Chaim replied, "True. However, I have a starving wife and children and I cannot do a 'הידור מצוה' on other people's shoulders!" A *hiddur* must be done with the right sense of priorities, if it doesn't affect others. May our relationships always be like "*Shana Rishona.*"

DRUSH V'CHIDDUSH

הוא ינים אל אחת הערים האלה וחי וגו' (יש-ה)

"*He shall flee to one of these cities and he shall live there.*" This *posuk* contains the law regarding a person who accidentally kills someone, and must be exiled to a city of refuge. The **Rambam** rules (הל' רוצח ושמירת הנפש ז-א) that for a student who is exiled to a city of refuge, his teacher is sent into exile with him. This is because the *posuk* says "*and he shall live*," meaning that he must be provided with all that he needs to live, and for those who seek wisdom, life without *Torah* is regarded as death.

R' Yehudah Leib Chasman ZT"l (Ohr Yahel) states:

Here we have a new principle concerning levels of spirituality. Although a student can suitably study *Torah* in his place of exile without a teacher, he is still considered to be deficient, missing an essential part of his life because he lacks the benefit of studying with his teacher. The idea here is that

EDITORIAL AND INSIGHTS ON
THE MIDDAH OF ... הסתכלות

דרגת יתירה

FROM THE WELLSPRINGS OF
R' GUTTMAN - RAMAT SHLOMO

כי השחר יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים ... (מז-יב)

The *Torah* teaches us that bribery and flattery blind the eyes of even the wisest of men - so you can just imagine how it affects all the rest of us who are not so wise! It is clear from here that regardless of how smart, how intuitive or intelligent any mortal human is, once he is biased he will not be able to see the truth! The **Chofetz Chaim ZT"l** derives a deeper meaning to this *posuk*. He explains that there is no greater bias than every person's desire to see himself in a positive light! We never want to see any faults in ourselves. Our own minds can literally "bribe us" to believe that we are perfect and have nothing to fix. It is amazing that when we see annoying traits in others that we ourselves have, somehow it is less than perfect - by them - not by us! For example, we may see ourselves as IDEALISTIC while others are UNREALISTIC. We see ourselves as open and honest, while others who say the same exact things are "tactless." We might see ourselves as spiritual and lofty while others are "not with the program" or have their "heads in the clouds"! It is astounding when we realize how much our *yetzer hara* can blind us and prevent us from seeing ourselves as we really are.

This famous *posuk* is actually referring to a judge and there is no better time to truly "judge" ourselves than in the month of *Elul*. NOW is the time that we must introspect and judge our actions, words and even thoughts! But how can we be truly honest with ourselves if we are blinded by our own prejudices? **Rabbi Zelig Pliskin Shlit'a** gives us some practical advice. He says that we must make every effort to view ourselves as if we are reviewing the life of a total stranger, a person about whom we are totally objective. We must make every effort to see ourselves as we are, with all our faults and limitations. Don't be afraid to see who you really are - it is the only way you can truly grow spiritually and improve your character.